

УВС АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Увс аймгийн Цагаанхайрхан сумын Ерөнхий боловсролын 2025 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

Аудитын код: УВА-2026/174/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn

Улаангом хот

2026 он

Увс аймаг дахь Төрийн аудитын газар,

Дарга, тэргүүлэх аудитор: М.Батсуурь

Утас: 70453317, Цахим хаяг: BatsuuriM@audit.gov.mn

Аудитын менежер: М.Бат-Амгалан

Утас: 70453799, Цахим хаяг: Bat-Amgalanm@audit.gov.mn

Аудитор: Т.Амармэнд

Утас: 70453799, Цахим хаяг: amarmendt@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

- 2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан
- 2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан
- 2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан
- 2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан
- 2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан
- 2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

- 3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа
- 3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин
- 3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал
- 3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд
- 3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв
 - 3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт
 - 3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл
 - 3.5.3 Нэмэлт төсөв

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

- 4.1 Ерөнхий зүйл
- 4.2 Материаллаг байдал
- 4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт
- 4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал
 - 4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт
 - 4.4.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд
- 4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт
 - 4.5.1 Завсрын аудитын талаар
 - 4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн
- 4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт

**УВС АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

213400, Увс аймаг, Улаангом сум,
Ө.Бадрахын гудамж
Утас: 70-45-33-17, Факс: (976)70-45-33-17,
E-mail: uvs@audit.gov.mn

ЦАГААНХАЙРХАН СУМЫН ЕРӨНХИЙ
БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛИЙН
ЗАХИРАЛ Д.ЦЭРЭННАДМИД
ТАНАА

2026. 02. 25 № УВА-2026/174/НА-СТА-ШЗ
танай _____-ны № _____-т

Хязгаарлалттай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Цагаанхайрхан сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Бидний үзэж байгаагаар Хязгаарлалттай санал дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт тайлбарласан зүйлсийн үр нөлөөг эс тооцвол Цагаанхайрхан сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, тайлант жилийн эцсээрх тэдгээрийн санхүүгийн үр дүн, мөнгөн гүйлгээ, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу бүхий л материаллаг байдлын үүднээс үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Цагаанхайрхан сумын Ерөнхий боловсролын сургууль 2025 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайланд цалингийн зардал, ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэлийн зардлыг үнэн зөв илэрхийлээгүй, нягтлан бодогч нь албаны эрх мэдлээ ашиглаж цалин тооцоолох хүснэгтийн цалингийн зөрүү хэсэгт эрх бүхий албан тушаалтны шийдвэргүйгээр нягтлан бодогчид 3,000.0 мянга, бага ангийн багшид 500.0 мянга, орос хэлний багшид 500.0 мянга, монгол хэлний багшид 680.0 мянга, нийт 4,680.0 мянган төгрөгийн цалин илүү тооцоолон олгосон, 2025 оны 07 сарын цалинг тооцоолон олгохдоо математикийн багшаас 500.0 мянган төгрөг илүү суутгасан, 2025 оны 8, 9 дүгээр саруудад нягтлан бодогч нь өөрөө ээлжийн амралттай байх хугацаанд цалин давхардуулан бодож 3,739.3 мянган төгрөгийн цалинг авсан байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.3 дахь заалтад "Санхүү, төсвийн зохистой удирдлагыг хэрэгжүүлэх", 6 дугаар зүйлийн 6.4.1-д "Төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулна", 16.5.5 дахь заалтад "Батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах", Төрийн албаны тухай хуулийн 39 дүгээр зүйлийн 39.1 дэх хэсэгт "Төрийн албан хаагч хуульд зааснаас гадна дараах үйл ажиллагаа явуулахыг хориглоно", 39.1.2 дахь заалтад "Албаны эрх мэдлээ хэтрүүлэх" Авлигын эсрэг хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.1.3 дахь заалтад "Албан тушаалын эрх мэдлээ урвуулан ашиглах" гэж албан тушаалын эрх мэдлийг албаны эрх ашгийн эсрэг буюу хувийн ашиг сонирхлоо гүйцэлдүүлэх зорилгод ашиглаж хийх ёстой үйлдлийг хийхгүй

8525050638

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

М.БАТСУУРЬ

2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

/төгрөгөөр/

Данс	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	382,063,303.64	204,928,661.59
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	333,247,435.25	154,403,223.52
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	333,247,435.25	154,403,223.52
3121	Төгрөг	333,247,435.25	154,403,223.52
31211	Төрийн сангийн харилцах	333,247,435.25	154,403,223.52
33	АВЛАГА	32,736.11	32,736.11
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	32,736.11	32,736.11
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	48,783,132.28	50,492,701.96
351	Түүхий эд материал	500,000.00	500,000.00
35130	Эм боох материал	500,000.00	500,000.00
354	Хангамжийн материал	48,283,132.28	49,992,701.96
35410	Бичиг хэргийн материал	21,617,422.28	15,831,862.28
35420	Аж ахуйн материал	21,018,710.00	21,868,039.68
35440	Түлш, шатах тослох материал	1,100,000.00	800,000.00
35450	Барилгын засварын материал	2,384,000.00	2,369,000.00
35460	Хүнсний материал	2,163,000.00	9,123,800.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	501,337,433.93	428,492,321.27
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	501,337,433.93	428,492,321.27
392	Биет хөрөнгө	457,571,433.93	384,726,321.27
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	619,597,280.00	619,597,280.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-417,702,004.24	-451,460,101.36
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	14,800,000.00	14,800,000.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-6,372,222.36	-14,800,000.00
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	337,086,931.70	320,002,431.70
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-195,764,176.30	-197,790,002.36
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	183,626,881.13	177,048,435.13
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-84,860,617.96	-94,273,106.76
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	1,850,000.00	5,150,000.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-1,370,000.56	-1,780,000.60
39217	Ном	6,679,362.52	8,231,385.52
393	Биет бус хөрөнгө	43,766,000.00	43,766,000.00
39301	Програм хангамж	440,000.00	440,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-440,000.00	-440,000.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	43,766,000.00	43,766,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	883,400,737.57	633,420,982.86
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	00.00	29,574,275.45
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	00.00	29,574,275.45
413	Өглөг	00.00	29,574,275.45
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	00.00	13,974,143.45
4136	Бусад өглөг	00.00	15,600,132.00
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	00.00	15,600,132.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	883,400,737.57	603,846,707.41
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	883,400,737.57	603,846,707.41
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	544,595,105.15	544,595,105.15
51101	Өмч: - төрийн	544,595,105.15	544,595,105.15
512	Хуримтлагдсан үр дүн	210,508,658.83	-69,045,371.33
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	210,508,658.83	210,508,658.83
51220	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	-279,554,030.16
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	128,296,973.59	128,296,973.59
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	883,400,737.57	633,420,982.86

2.2. Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	2,088,047,577.00	1,860,188,784.68
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	90,331,477.00	15,074,584.68
120	Нийтлэг татварын бус орлого	90,331,477.00	15,074,584.68
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	90,331,477.00	15,074,584.68
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	90,331,477.00	15,074,584.68
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,997,716,100.00	1,845,114,200.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,855,349,200.00	1,719,535,700.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	1,855,349,200.00	1,719,535,700.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	00.00	10,068,500.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	00.00	10,000,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	00.00	68,500.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	142,366,900.00	115,510,000.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	142,366,900.00	115,510,000.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	1,782,031,783.69	2,139,742,814.84
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,782,031,783.69	2,139,742,814.84
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,720,402,631.35	2,053,352,984.38
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,231,229,043.65	1,472,887,955.69
210101	Үндсэн цалин	738,578,189.98	827,520,764.82
210102	Нэмэгдэл	399,752,590.29	511,356,462.21
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	00.00	39,027,504.76
210104	Урамшуулал	92,898,263.38	94,983,223.90
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	170,182,966.91	194,604,325.83
210201	Тэтгэврийн даатгал	117,982,643.10	129,469,397.83
210202	Тэтгэмжийн даатгал	12,455,895.00	15,667,480.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	5,839,042.00	10,913,160.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	5,751,764.00	7,523,737.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	28,153,622.81	31,030,551.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	139,189,944.66	139,748,606.54
210301	Гэрэл, цахилгаан	11,371,080.66	10,265,633.94
210302	Түлш, халаалт	127,818,864.00	125,932,864.00
210303	Цэвэр, бохир ус	00.00	3,550,108.60
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	30,784,575.00	21,713,810.00
210401	Бичиг хэрэг	6,268,055.00	4,827,760.00
210402	Тээвэр, шатахуун	12,837,620.00	12,968,050.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	11,678,900.00	3,918,000.00
2105	Нормативт зардал	54,595,183.00	76,129,535.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	1,164,000.00	00.00
210502	Хоол, хүнс	53,279,183.00	76,129,535.00

210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	152,000.00	00.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	00.00	3,861,900.00
210604	Урсгал засвар	00.00	3,861,900.00
2107	Томилолт, зочны зардал	3,346,000.00	5,340,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	3,346,000.00	5,340,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	16,636,300.37	15,311,297.66
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	16,636,300.37	15,311,297.66
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	74,438,617.76	135,895,585.66
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	11,139,700.00	25,044,100.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	4,782,070.00	12,193,450.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	58,516,847.76	98,658,035.66
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	61,629,152.34	74,249,798.46
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	61,552,197.00	74,246,241.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	40,082,035.00	63,013,650.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	21,470,162.00	11,232,591.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	76,955.34	3,557.46
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	76,955.34	3,557.46
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	306,015,793.31	-279,554,030.16
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	306,015,793.31	-279,554,030.16

2.3. Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	1,997,716,100.00	1,845,114,200.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,997,716,100.00	1,845,114,200.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,855,349,200.00	1,719,535,700.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	1,855,349,200.00	1,719,535,700.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	00.00	10,068,500.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	00.00	10,000,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	00.00	68,500.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	142,366,900.00	115,510,000.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	142,366,900.00	115,510,000.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	1,721,436,548.04	2,023,958,411.73
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,721,436,548.04	2,023,958,411.73
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,658,445,854.70	1,947,570,613.27
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,228,829,043.65	1,462,349,774.24
210101	Үндсэн цалин	736,178,189.98	816,982,583.37
210102	Нэмэгдэл	399,752,590.29	511,356,462.21
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	00.00	39,027,504.76
210104	Урамшуулал	92,898,263.38	94,983,223.90
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	172,615,703.02	191,168,363.83
210201	Тэтгэврийн даатгал	120,415,379.21	129,469,397.83
210202	Тэтгэмжийн даатгал	12,455,895.00	15,667,480.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	5,839,042.00	7,477,198.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	5,751,764.00	7,523,737.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	28,153,622.81	31,030,551.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	139,289,944.66	112,808,442.54
210301	Гэрэл, цахилгаан	8,464,753.15	10,265,633.94
210302	Түлш, халаалт	127,918,864.00	98,992,700.00
210303	Цэвэр, бохир ус	2,906,327.51	3,550,108.60
2105	Нормативт зардал	51,418,243.00	80,952,335.00
210502	Хоол, хүнс	51,418,243.00	80,952,335.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	3,000,000.00	2,698,000.00
210604	Урсгал засвар	3,000,000.00	2,698,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	18,139,900.37	15,311,297.66
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,503,600.00	145,800.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	16,636,300.37	15,165,497.66

2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	45,153,020.00	82,282,400.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	35,088,120.00	74,139,650.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	10,064,900.00	8,142,750.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	62,990,693.34	76,387,798.46
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	62,913,738.00	76,384,241.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	41,443,576.00	65,151,650.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	21,470,162.00	11,232,591.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	76,955.34	3,557.46
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	76,955.34	3,557.46
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	276,279,551.96	-178,844,211.73
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	28,083,740.00	00.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	28,083,740.00	00.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	28,083,740.00	00.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	28,083,740.00	00.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	-28,083,740.00	00.00
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	248,195,811.96	-178,844,211.73
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	85,051,623.29	333,247,435.25
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	333,247,435.25	154,403,223.52

2.4. Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
C01	2024 оны 01-р сарын 01-нээрх үлдэгдэл	544,595,105.15	128,296,973.59	-174,442,065.03	498,450,013.71
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	00.00	00.00	00.00	00.00
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	544,595,105.15	128,296,973.59	-174,442,065.03	498,450,013.71
C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт	00.00	00.00	00.00	00.00
C05	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт	00.00	00.00	00.00	00.00
C06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	00.00	00.00	00.00	00.00
C07	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	00.00	78,934,930.55	78,934,930.55
C08	2024 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	544,595,105.15	128,296,973.59	210,508,658.83	883,400,737.57
D01	2025 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	544,595,105.15	128,296,973.59	210,508,658.83	883,400,737.57
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	00.00	00.00	00.00	00.00
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	544,595,105.15	128,296,973.59	210,508,658.83	883,400,737.57
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	00.00	00.00	00.00	00.00
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	00.00	00.00	00.00	00.00
D06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	00.00	00.00	00.00	00.00
D07	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү	00.00	00.00	00.00	00.00
D08	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	00.00	-279,554,030.16	-279,554,030.16
D09	2025 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	544,595,105.15	128,296,973.59	-69,045,371.33	603,846,707.41

2.5. Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/төгрөгөөр/

ЭЗА	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл				
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,097,761,600.00	1,908,448,411.73	189,313,188.27	91.0%
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,097,761,600.00	1,908,448,411.73	189,313,188.27	91.0%
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,017,371,000.00	1,832,064,170.73	185,306,829.27	90.8%
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,620,484,800.00	1,462,349,774.24	158,135,025.76	90.2%
210101	Үндсэн цалин	1,022,128,000.00	816,982,583.37	205,145,416.63	79.9%
210102	Нэмэгдэл	516,833,600.00	511,356,462.21	5,477,137.79	98.9%
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	00.00	39,027,504.76	-39,027,504.76	
210104	Урамшуулал	81,523,200.00	94,983,223.90	-13,460,023.90	116.5%
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	202,698,000.00	191,168,363.83	11,529,636.17	94.3%
210201	Тэтгэврийн даатгал	137,834,600.00	129,469,397.83	8,365,202.17	93.9%
210202	Тэтгэмжийн даатгал	16,215,800.00	15,667,480.00	548,320.00	96.6%
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	8,107,900.00	7,477,198.00	630,702.00	92.2%
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	8,107,900.00	7,523,737.00	584,163.00	92.8%
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	32,431,800.00	31,030,551.00	1,401,249.00	95.7%
2105	Нормативт зардал	90,222,600.00	80,952,335.00	9,270,265.00	89.7%
210502	Хоол, хүнс	90,222,600.00	80,952,335.00	9,270,265.00	89.7%
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	20,808,900.00	15,311,297.66	5,497,602.34	73.6%
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	438,600.00	145,800.00	292,800.00	33.2%
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	20,370,300.00	15,165,497.66	5,204,802.34	74.4%
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	83156700.00	82282400.00	874,300.00	98.9%
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	75,013,900.00	74,139,650.00	874,250.00	98.8%
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	8,142,800.00	8,142,750.00	50.00	100.0%
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	80390600.00	76384241.00	4,006,359.00	95.0%
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	80,390,600.00	76,384,241.00	4,006,359.00	95.0%
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	69,155,600.00	65,151,650.00	4,003,950.00	94.2%
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	11,235,000.00	11,232,591.00	2,409.00	100.0%
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	2,097,761,600.00	1,729,604,200.00	368,157,400.00	82.4%
1310	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	2,097,761,600.00	1,719,535,700.00	378,225,900.00	82.0%
131001	Улсын төсвөөс санхүүжих	2,097,761,600.00	1,719,535,700.00	378,225,900.00	82.0%
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	45.00	45.00	00.00	100.0%
620001	Удирдах ажилтан	01.00	01.00	00.00	100.0%
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	32.00	32.00	00.00	100.0%
620003	Үйлчлэх ажилтан	12.00	12.00	00.00	100.0%

2.6 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан /Орон нутгийн төсөв/

/төгрөгөөр/

ЭЗА	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		0.00		
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	115,510,000.00	115,506,442.54	3,557.56	100%
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	115,510,000.00	115,506,442.54	3,557.56	100%
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	115,510,000.00	115,506,442.54	3,557.56	100%
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	112,810,000.00	112,808,442.54	1,557.46	100%
210301	Гэрэл, цахилгаан	9,362,300.00	10,265,633.94	903,333.94	- 109.6%
210302	Түлш, халаалт	98,992,700.00	98,992,700.00	-	100%
210303	Цэвэр, бохир ус	4,455,000.00	3,550,108.6	904,891.40	79.7%
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	2,700,000.00	2,698,000.00	2,000.00	100%
210604	Урсгал засвар	2,700,000.00	2,698,000.00	2,000.00	100%
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	115,510,000.00	115,510,000.00	0.00	100%
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	115,510,000.00	115,510,000.00	0.00	100%
132001	Орон нутгийн төсвөөс	115,510,000.00	115,510,000.00	0.00	100%
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0	0	0.00	
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл			0.00	

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Цагаанхайрхан сумын Ерөнхий боловсролын сургууль нь боловсролын салбарын бодлого, хууль тогтоомжийн хүрээнд бага дунд боловсролын сургалтын хөтөлбөр, төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх, багшийн тасралтгүй хөгжлийг дэмжих ажлыг мэргэжлийн болон захиргааны удирдлагаар ханган ажиллаж, сургалт хүмүүжлийн үйл ажиллагааг явуулсан байна.

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Байгууллагын үйл ажиллагаа явуулж буй хууль эрх зүйн орчны талаар болон УСНББОУС, түүнд нийцүүлэн баталсан төсвийн байгууллагын Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, журмын хүрээнд төсөв, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлийн үйл ажиллагааг явуулж байна. Үүнд:

- Төсвийн тухай хууль
- Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хууль
- Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хууль
- Шилэн дансны тухай хууль

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд дараах өөрчлөлтүүд орсон байна. Үүнд:

- ✓ Хөдөлмөр, нийгмийн түншлэлийн гурван талт үндэсний хорооны 2024 оны 10 дугаар сарын 7-ны өдрийн 3 дугаар тогтоолоор улсын хэмжээнд мөрдөх хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг 2025 оны 04 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн сард 792.0 мянган төгрөгөөр шинэчлэн тогтоосон.
- ✓ Засгийн газрын 2024 оны 12 дугаар сарын 25-ны өдрийн 238 дугаар тогтоолоор Төрийн албаны зарим албан тушаалын цалингийн хэмжээ, доод хэмжээг шинэчлэн тогтоосон.
- ✓ Сангийн сайдын 2025 оны 01 дүгээр сарын 05-ны өдрийн А/3 дугаар тогтоолоор батлагдсан "Төсвийн байгууллагын дагаж мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн журам"
- ✓ Төрийн хэмнэлтийн тухай хуульд - 2022 оны 11 дүгээр сарын 11-ний өдөр, 2024 оны 06 дугаар сарын 16-ны өдөр, 07 дугаар сарын 07-ны өдөр, 2024 оны 12 дугаар сарын 12-ны өдөр,

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Цагаанхайрхан сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн 2025 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн, тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Цагаанхайрхан сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн 2025 оны санхүүгийн тайланг Сангийн сайдын 2025 оны А/03 дугаар тушаалаар баталсан "Төсөвт байгууллагад дагаж мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн журам"-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 249,979.8 мянган төгрөгөөр буюу 6.8 хувиар буурсан байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	333,247.4	154,403.2	178,844.2
Авлага	32.7	32.7	-
Урьдчилгаа	-	-	-
Бараа материал	48,783.1	50,492.7	1,709.6
Үндсэн хөрөнгө	501,337.4	428,492.3	-72,845.1

Нийт хөрөнгө	883,400.7	633,420.9	-249,979.8
Өр төлбөр		29,574.2	29,574.2
Засгийн газрын хувь оролцоо /Эздийн өмч/	883,400.7	603,846.7	-279,554.0
Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	883,400.7	633,420.9	-249,979.8

Төрийн сан дахь харилцах дансны үлдэгдэл нь 2024 онд 333,247.4 мянган төгрөг байсан бол 2025 онд 154,403.2 мянган төгрөг болж буурсан байна.

Авлага дансны эхний үлдэгдэл 32.7 мянган төгрөг нь урд оны авлага барагдаагүй байна.

Бараа материалын дансны үлдэгдэл 48,783.1 мянган төгрөг болж 1,709.6 мянган төгрөгөөр өссөн нь тайлант онд 189,761.1 мянган төгрөгийн бараа материал худалдан авч, 188,055.4 мянган төгрөгийн бараа материалыг зарцуулсантай холбоотой байна.

Үндсэн хөрөнгийн данс үлдэгдэл 428,492.3 мянган төгрөг болж 72,845.1 мянган төгрөгөөр буурсан нь төсвийн хөрөнгөөр 25,812.9 мянга, үнэ төлбөргүй хүлээн авсан 1,552.1 мянган төгрөгийн ном хүлээн авсан, ашиглалтын хугацаа дууссан 44,623.8.4 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг акталж данс бүртгэлээс хассан, тайлант оны 98,658.0 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгийн элэгдлийн зардал тооцсонтой холбоотой байна.

Өр төлбөр дансны үлдэгдэлд нийгмийн даатгалын шитгэлийн өр 13,974.1 мянга, түлш халаалтын 15,600.1 мянган төгрөгийн өр төлбөр байна.

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны үлдэгдэл 603,846.7 мянган төгрөг болж 27,9554.0 мянган төгрөгөөр буурсан нь тайлант үеийн үр дүнгээс шалтгаалсан байна.

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2025 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг улсын улсын төсвөөс 1,690,240.4 мянга, орон нутгийн төсвөөс 115,510.0 мянган төгрөгөөр, нийт зарлагыг 1,805,750.4 мянган төгрөгөөр тооцон төлөвлөж дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Төсвийн захирагчийн хүргүүлсэн төсвийн төслийг хүргүүлсэн саналаар нь баталсан байна.

Тайлант оны батлагдсан төсвийг улсын төсвөөс 407,521.2 мянган төгрөгөөр нэмэгдүүлэн, тодотгосон байна. Төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 1 хөтөлбөрийн 16 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 2,097,761.6 мянган төгрөгийг улсын төсвөөс, 115,510.0 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс бүрдүүлэхээр байна.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 2,023,954.8 мянган төгрөг буюу 91.0 хувьтай байна.

Хүснэгт 2. Хөтөлбөр, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

№	Хөтөлбөр, арга хэмжээ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	/мянган төгрөгөөр/	
				Зөрүү	Биелэлт
1	Ерөнхий боловсрол- Байр ашиглалтын үйлчилгээ /71802-80226/	1,964.9	1,964.9	0.0	100.0%
2	Ерөнхий боловсрол- Хүүхэд хамгаалал /71802-80233/	2,021.2	1,889.5	131.7	93.7%
3	Ерөнхий боловсрол- Сургалт семинар /71802-80312/	1,153.9	1,146.6	7.3	100.0%
4	Ерөнхий боловсрол- Эрүүл мэндийг дэмжих /71802-81605/	2,151.0	2,150.0	1.0	69.8%
5	Ерөнхий боловсрол- Үдийн цай хөтөлбөр /71802-81801/	69,155.6	65,151.7	4,004.0	95.3%
6	Ерөнхий боловсрол- Дотуур байрны үйлчилгээ /71802-81806/	410,926.6	353,296.8	57,629.8	88.5%
7	Ерөнхий боловсрол- Хүүхдэд ээлтэй сургалтын орчин /71802-81816/	29,070.5	29,066.0	4.5	100.0%
8	Ерөнхий боловсрол- Боловсролын байгууллагын багш, ажилтны мэргэжил дээшлүүлэх/71802-81823/	7,783.2	7,750.0	33.2	100.0%
9	Ерөнхий боловсрол- Бичиг үсгийн боловсролын хөтөлбөр /71802-81827/	5,732.7	4,487.3	1,245.4	89.2%
10	Ерөнхий боловсрол- Боловсролын стандарт, сургалтын хэвийн үйл ажиллагаа /71802-81834/	1,448,547.3	1,327,588.4	120,958.8	100.0%
11	Ерөнхий боловсрол- Сургалтын хэвийн үйл ажиллагаа /71802-81835/	100,926.5	100,670.6	255.9	94.1%
12	Ерөнхий боловсрол- Сурах бичгийн түрээс /71802-81848/	438.6	145.8	292.8	100.0%
13	Ерөнхий боловсрол- Сургуулийн нэмэлт хөтөлбөр хэрэгжүүлэх /71802-81875/	7,204.6	3,140.9	4,063.7	99.5%
14	Ерөнхий боловсрол- ЗГ болон ЗД-ын нөөц хөрөнгөөс хуваарилсан /71802-83602/	10,000.0	9,999.9	100.0	100.0%
15	Ерөнхий боловсрол- Нэмэлт- Дээд шатны төсвөөс хуваарилсан /71802-83603/	685.0	685.0	0.0	100.0%
16	Ерөнхий боловсрол- Төрийн өмчийн барилгын тогтмол зардал /80111/	115,510.0	115,506.4	3.6	99.5%

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5, 2.6-д харуулав.

Аудитын ерөнхий чиглэлийн судалгааны дүн

/мянган төгрөг/

№	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл	Тайлбар
1	Программ хангамжийн бүртгэл	440.0	Үйл ажиллагаандаа санхүүгийн Acoluos программ ашиглаж байгаа бөгөөд тайланд онд 572.0 мянган төгрөгийн зардал гарсан байна
2	Унаа, хоолны зардал	40,440.0	2025 онд 40,440.0 мянган төгрөгийн хоолны зардал олгосон байна.
3	Сургалт, семинар	9,610.0	Үндэсний болон орон нутгийн төрөлжсөн сургалт, мэргэжлийн хөгжлийн бүлгийн үйл ажиллагаа багш нарыг чадавхжуулах сургалтын зардал гарсан байна.
4	Гадаад томилолт, арга хэмжээ	-	Гадаад томилолт, арга хэмжээ зардал гараагүй байна.
5	Төрд учирсан хохирлыг барагдуулахтай холбоотой зардал	-	Төрд учирсан хохирлыг барагдуулахтай холбоотой зардал гараагүй байна.
6	Хэвлэл мэдээлэл	-	Хэвлэл мэдээллийн арга хэмжээнд зардал гараагүй байна.
7	Орон тоо	1,481,488.2	Увс аймгийн Цагаанхайрхан сумын сургууль нь 2025 онд 45 орон тоо ажиллахаар батлагдсанаас 45 орон тоотой үйл ажиллагаагаа явуулсан байна.

3.5.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Тайлант онд нэмэлт санхүүжилтийн дансаар гүйлгээ хийгдээгүй байна.

3.5.4 Төсөл хөтөлбөрийн үе шат, хүрэх үр дүн

Тайлант онд хэрэгжүүлсэн төсөл хөтөлбөр байхгүй байна.

3.5.5 Худалдан авах ажиллагааны гүйцэтгэл

Тайлант хугацаанд Цагаанхайрхан сумын Ерөнхий боловсролын сургууль нь дотуур байрны үдийн хоолны 2 тендер худалдан авах ажиллагааг цахим хэлбэрээр нээлттэй болон харьцуулалтын аргаар зохион байгуулсан байна. Үүнд: Бага ангийн сурагчдын үдийн хоол 69,155.6 мянган төгрөг, дотуур байрны хүүхдийн хоол 90,222.6 мянган төсөвт өртөг бүхий худалдан авах ажиллагааг амжилттай зохион байгуулан шалгарсан компанитай гэрээ байгуулан, хэрэгжилтийг хангаж ажилласан байна.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана” гэж заасны дагуу Цагаанхайрхан сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Аудитыг Увс аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитор Т.Амармэнд гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер М.Бат-Амгалан, дарга, тэргүүлэх аудитор М.Батсуурь нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Цагаанхайрхан сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн 2025 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Увс аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2026 оны 01 дүгээр сарын 20-ны өдрийн 02 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл дунд гэж үнэллээ.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2024 оны төсвийн нийт зардлын 1,782,031.8 мянган төгрөгийн 1 хувиар буюу 17,820.3 мянган төгрөгөөр тогтоосныг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагатай гэж үзсэн.

Гүйцэтгэлийн шатанд материаллаг байдлыг 2025 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардал 2,139,742.8 мянган төгрөгийн 1 хувиар буюу 21,397.4 мянган төгрөгөөс 80 хувиар тооцож 17,117.9 мянган төгрөгөөр тогтоосныг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоолоо.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 4.2.9 дэх заалтад “Энэ хуулийн үйлчлэлд хамаарах хуулийн этгээд, албан тушаалтан үйлдэл, эс үйлдэхүйн улмаас улсад учруулсан хохирол, зөрчлийн хариуцлагаа бүрэн хүлээдэг байх”, 12 дугаар зүйлийн 12.1 дэх хэсэгт “Энэ хуулийн 3.1-д заасан этгээдэд дараах зориулалтаар зардал санхүүжүүлэх, зарцуулахыг хориглоно”, 12.1.4 дэх заалтад “Хуулиар зөвшөөрөөгүй бусад” гэж заасныг заасныг зөрчин Цагаанхайрхан сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн нягтлан бодогч нь албаны эрх мэдлээ ашиглаж цалин тооцоолох хүснэгтийн цалингийн зөрүү хэсэгт эрх бүхий албан тушаалтны шийдвэргүйгээр нягтлан бодогч нь өөртөө 3,000.0 мянга, бага ангийн багшид 500.0 мянга, орос хэлний багшид 500.0 мянга, монгол хэлний багшид 680.0 мянга, нийт 4,680.0 мянган төгрөгийн цалинг илүү тооцоолон олгосон, 2025 оны 8, 9 дүгээр саруудад нягтлан бодогч нь өөрөө ээлжийн амралттай байх хугацаанд ээлжийн амралтын цалин дээр 3,905.1 мянган төгрөгийн цалинг давхардуулан авсан байна.

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

Төрийн аудитын байгууллагаас 2025-2026 онд гүйцэтгэх санхүүгийн тайлангийн аудитаар баримтлах ерөнхий чиглэлд тусгагдсан болон бусад хууль тогтоомжтой холбоотой хэрэгжүүлсэн горим сорилын хүрээнд зөрчил илрээгүй болно.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг

стандартыг тогтоох журам"-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Цагаанхайрхан сумын Ерөнхий боловсролын сургууль тайлант онд Цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлогын 1,666,480.0 мянган төгрөгийн 53 гүйлгээг, Цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий зарлагын 157,192.5 мянган төгрөгийн 20 гүйлгээ, төсөв, өмч, хөрөнгө мөнгө зарцуулах 37 шийдвэрийг хугацаа хоцроож, байгууллагын батлагдсан төсвийг байршуулаагүй зөрчилд зөвлөмж өглөө.

4.4.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Цагаанхайрхан сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн нягтлан бодогч нь албаны эрх мэдлээ ашиглаж цалин тооцоолох хүснэгтийн цалингийн зөрүү хэсэгт эрх бүхий албан тушаалтны шийдвэргүйгээр нягтлан бодогч нь өөртөө 3,000.0 мянга, бага ангийн багшид 500.0 мянга, орос хэлний багшид 500.0 мянга, монгол хэлний багшид 680.0 мянга, нийт 4,680.0 мянган төгрөгийн цалинг илүү тооцоолон олгосон, 2025 оны 07 сарын цалин хөлс тооцоолон олгохдоо математикийн багшаас 500.0 мянган төгрөгийн суутгалыг илүү суутгасан, 2025 оны 8, 9 дүгээр саруудад нягтлан бодогч нь өөрөө ээлжийн амралттай байх хугацаанд ээлжийн амралтын цалин дээр 3,905.1 мянган төгрөгийн цалинг давхардуулан авч албан тушаалын бүрэн эрхээ хэтрүүлсэн байна.

Төрийн аудитын тухай хуулийн 42.1-т “Энэ хуулийн 16 дугаар зүйлд заасан этгээд, хүчин төгөлдөр болсон албан шаардлага, төлбөрийн актыг хугацаанд нь биелүүлээгүй, аудитын үйл ажиллагаанд саад учруулсан, санхүүгийн тайлангийн аудитаар сөрөг дүгнэлт авсан, хуулиар хориглосон үйл ажиллагаа явуулсан, албан үүргээ биелүүлээгүй, албан тушаалын бүрэн эрхээ хэтрүүлсэн нь аудитаар илэрсэн бол тухайн албан хаагчид сахилгын шийтгэл ногдуулах үндэслэл болно”, 42.3-т “Энэ хуулийн 42.1, 42.2-т заасан үндэслэл бүрдсэн тохиолдолд төрийн аудитын байгууллага тухайн албан хаагчид холбогдох сахилгын шийтгэл ногдуулах, албан тушаалаас чөлөөлөх талаар эрх бүхий албан тушаалтанд албан шаардлага өгөх ба эрх бүхий албан тушаалтан ямар шийдвэр гаргасан талаараа албан шаардлагад заасан хугацаанд Төрийн аудитын байгууллагад хариу мэдэгдэнэ” гэж заасны дагуу сахилгын шийтгэл тооцуулах албан шаардлага өгөх, гэмт хэргийн шинжтэй байж болзошгүй тул хууль хяналтын байгууллагад шалгуулахаар Монгол улсын Ерөнхий аудиторт хүргүүлэхээр шийдвэрлэв.

4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

4.5.1 Завсрын аудитын талаар

Цагаанхайрхан сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн 2025 оны санхүүгийн тайланд завсрын аудит хийгээгүй болно.

4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Цагаанхайрхан сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн 2025 оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар акт, албан шаардлага, зөвлөмж өгөөгүй байна.

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Цалин урамшууллын зардлыг анхаарах.

5.АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 1,832,757.6 мянган төгрөгийн зөрчил илэрснээс 9,085.1 мянган төгрөгийн 3 зөрчилд төлбөрийн акт тогтоож, илэрсэн алдаа зөрчилтэй холбоотойгоор 1 хариуцлага

тооцуулах албан шаардлага, шилэн дансны хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой 1,823,672.5 мянган төгрөгийн зөрчилд 1 зөвлөмж өглөө.

5.1 Төлбөрийн акт-1

Цагаанхайрхан сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн нягтлан бодогч нь албаны эрх мэдлээ ашиглаж цалин тооцоолох хүснэгтийн цалингийн зөрүү хэсэгт эрх бүхий албан тушаалтны шийдвэргүйгээр өөртөө 3,000.0 мянга, бага ангийн багшид 500.0 мянга, орос хэлний багшид 500.0 мянга, монгол хэлний багшид 680.0 мянга, нийт 4,680.0 мянган төгрөгийн цалин илүү тооцоолон олгосон байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.3 дахь заалтад “Санхүү, төсвийн зохистой удирдлагыг хэрэгжүүлэх”, 6 дугаар зүйлийн 6.4.1-д “Төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулна”, 16.5.5 дахь заалтад “Батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах”, Төрийн албаны тухай хуулийн 39 дүгээр зүйлийн 39.1 дэх хэсэгт “Төрийн албан хаагч хуульд зааснаас гадна дараах үйл ажиллагаа явуулахыг хориглоно”, 39.1.2 дахь заалтад “Албаны эрх мэдлээ хэтрүүлэх” Авлигын эсрэг хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.1.3 дахь заалтад “Албан тушаалын эрх мэдлээ урвуулан ашиглах” гэж албан тушаалын эрх мэдлийг албаны эрх ашгийн эсрэг буюу хувийн ашиг сонирхлоо гүйцэлдүүлэх зорилгод ашиглаж хийх ёстой үйлдлийг хийхгүй байх, хийх ёсгүй үйлдэл хийхийг”, 7 дугаар зүйлийн 7.1 дэх заалтад “Энэ хуулийн 4.1-д заасан этгээдэд бусад хууль тогтоомжид тусгайлан хориглосноос гадна авлигын дараах зөрчлийг хориглоно”, 7.1.6 дахь заалтад “Албаны эрх мэдэл буюу албан тушаалын байдлаа урвуулах, хэтрүүлэх”, Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 4.2.9 дэх заалтад “Энэ хуулийн үйлчлэлд хамаарах хуулийн этгээд, албан тушаалтан үйлдэл, эс үйлдэхүйн улмаас улсад учруулсан хохирол, зөрчлийн хариуцлагаа бүрэн хүлээдэг байх” 15.1 дэх хэсэгт Төсвийн байгууллага, төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдэд дараах зүйлсийг хориглоно”, 12 дугаар зүйлийн 12.1 дэх хэсэгт “Энэ хуулийн 3.1-д заасан этгээдэд дараах зориулалтаар зардал санхүүжүүлэх, зарцуулахыг хориглоно”, 12.1.4 дэх заалтад “Хуулиар зөвшөөрөөгүй бусад” гэж заасныг хэрэгжүүлэн ажиллаагүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Илүү олгосон 4,680.0 мянган төгрөгийн цалинг төлүүлэхээр төлбөрийн акт тогтоолоо.

Төлбөрийн акт-2

Цагаанхайрхан сумын Ерөнхий боловсролын нь цалинг тооцоолон 2025 оны 07 сарын цалинг тооцоолон олгохдоо математикийн багшаас 500.0 мянган төгрөгийн суутгалыг илүү суутгасан байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.5-д “Хариуцлагатай байх”, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.1-д “Анхан шатны баримт нь нягтлан бодох бүртгэл хөтлөх, санхүүгийн тайлан, мэдээллийг үнэн, зөв гаргах үндэслэл болно”, 13.5-д “Анхан шатны баримтад түүнийг үйлдсэн, зөвшөөрсөн буюу шалгасан ажилтан гарын үсэг зурж, тамга, тэмдэг дарснаар уг баримт хүчин төгөлдөр болно. Цахим хэлбэрээр бүрдүүлсэн анхан шатны баримт нь цахим гарын үсгээр баталгаажсан байна” 13.6-д “Анхан шатны баримтын үнэн зөвийг түүнийг үйлдсэн, зөвшөөрсөн, шалгаж хүлээн авсан ажилтан хариуцна”, 20 дугаар зүйлийн 20.2 дахь хэсэгт “Ерөнхий нягтлан бодогч дараах үүрэг хүлээнэ”, 20.2.5 дахь заалтад “Дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах” гэж заасныг хэрэгжүүлэн ажиллаагүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Илүү суутгасан 500.0 мянган төгрөгийг тухайн албан хаагчид нөхөн олгохоор төлбөрийн акт тогтоолоо.

Төлбөрийн акт-3

Цагаанхайрхан сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн нягтлан бодогч нь албаны эрх мэдлээ ашиглаж 2025 оны 8, 9 дүгээр саруудад ээлжийн амралтын цалин дээр 3,905.1 мянган төгрөгийн цалинг давхардуулан авсан байна.

Цагаанхайрхан сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн нягтлан бодогч нь албаны эрх мэдлээ ашиглаж цалин тооцоолох хүснэгтийн цалингийн зөрүү хэсэгт ямар нэгэн шийдвэргүйгээр өөртөө 3,000.0 мянга, бага ангийн багшид 500.0 мянга, орос хэлний багшид 500.0 мянга, монгол хэлний багшид 680.0 мянга, нийт 4,680.0 мянган төгрөгийн цалин хөлс илүү тооцоолон олгосон, 2025 оны 07 сарын цалин хөлс тооцоолон олгохдоо математикийн багш Б.Мөнхцэцэгээс 500.0 мянган төгрөгийн суутгалыг илүү тооцоолон суутгасан, 2025 оны 8, 9 дүгээр саруудад өөрийн ээлжийн амралттай өдрүүдэд 30 өдрийн цалинг давхардуулан тооцож 3,905.1 мянган төгрөгийг илүү авч албан тушаалын бүрэн эрхээ хэтрүүлсэн байна.	1							1	1		
Дүн	4	9,085.1	3	9,085.1				1	1		

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Цагаанхайрхан сумын Ерөнхий боловсролын сургууль тайлант онд Цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлогын 1,666,480.0 мянган төгрөгийн 53 гүйлгээг, Цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий зарлагын 157,192.5 мянган	1	1,823,672.5					1	1,823,672.5

төгрөгийн 20 гүйлгээ, төсөв, өмч, хөрөнгө мөнгө зарцуулах 37 шийдвэрийг хугацаа хоцроож, байгууллагын батлагдсан төсвийг байршуулаагүй байна								
Дүн	1	1,823,672.5					1	1,823,672.5
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Дүн								
Нийт дүн	1	1,823,672.5					1	1,823,672.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

АУДИТЫН ТАЙЛАГ

ХЯНАСАН:

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

АУДИТЫН МЕНЕЖЕР

БЭЛТГЭСЭН:

АУДИТОР

М.БАТСУУРЬ/

/М.БАТ-АМГАЛАН/

Д.АМАРМЭНД/

2026 оны 02 сарын 25-ны өдөр

байх, хийх ёсгүй үйлдэл хийхийг”, 7 дугаар зүйлийн 7.1 дэх заалтад “Энэ хуулийн 4.1-д заасан этгээдэд бусад хууль тогтоомжид тусгайлан хориглосноос гадна авлигын дараах зөрчлийг хориглоно”, 7.1.3 дахь заалтад “Албан үүргээ гүйцэтгэхдээ хууль бусаар аливаа хувь хүн, хуулийн этгээдэд давуу байдал олгох, олгохоор амлах, бусдын эрхийг хязгаарлах”, 7.1.6 дахь заалтад “Албаны эрх мэдэл буюу албан тушаалын байдлаа урвуулах, хэтрүүлэх”, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.1-д “Анхан шатны баримт нь нягтлан бодох бүртгэл хөтлөх, санхүүгийн тайлан, мэдээллийг үнэн, зөв гаргах үндэслэл болно”, 13.5-д “Анхан шатны баримтад түүнийг үйлдсэн, зөвшөөрсөн буюу шалгасан ажилтан гарын үсэг зурж, тамга, тэмдэг дарснаар уг баримт хүчин төгөлдөр болно. Цахим хэлбэрээр бүрдүүлсэн анхан шатны баримт нь цахим гарын үсгээр баталгаажсан байна” 13.6-д “Анхан шатны баримтын үнэн зөвийг түүнийг үйлдсэн, зөвшөөрсөн, шалгаж хүлээн авсан ажилтан хариуцна”, 20 дугаар зүйлийн 20.2 дахь хэсэгт “Ерөнхий нягтлан бодогч дараах үүрэг хүлээнэ”, 20.2.5 дахь заалтад “Дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах”, Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 4.2.9 дэх заалтад “Энэ хуулийн үйлчлэлд хамаарах хуулийн этгээд, албан тушаалтан үйлдэл, эс үйлдэхүйн улмаас улсад учруулсан хохирол, зөрчлийн хариуцлагаа бүрэн хүлээдэг байх” 12 дугаар зүйлийн 12.1 дэх хэсэгт “Энэ хуулийн 3.1-д заасан этгээдэд дараах зориулалтаар зардал санхүүжүүлэх, зарцуулахыг хориглоно”, 12.1.4 дэх заалтад “Хуулиар зөвшөөрөөгүй бусад” гэж заасныг зөрчсөн байна.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

АДБОУС 2706.7-д тодорхойлсноор асуудлыг онцолсон хэсэгт санхүүгийн тайлангийн тухай хэрэглэгчдийн ойлголтыг бүрдүүлэхэд ач холбогдолтой, санхүүгийн тайланд толилуулсан, тодруулсан мэдээлэл байхгүй болно.

Аудитын гол асуудал

АДБОУС 2701.8-д тодорхойлсон тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад үлэмж нөлөө үзүүлэх ажил гүйлгээ байхгүй болно.

Бусад асуудлын хэсэг

Тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад санхүүгийн тайлангийн тодруулга толилуулгад тусгаагүй, аудитын хамрах хүрээний хязгаарлалтын улмаас аудитын хангалттай, зохистой нотолгоог олж авах боломжгүй асуудал гараагүй болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

УВС АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР АКТ

2026 оны 02 сарын 25 өдөр

Дугаар 01/18/А-2070413

Улаангом

УБА - 2026 1174/НА-СТА-ТШЗ

Төлбөр барагдуулах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд хийсэн Увс аймгийн Цагаанхайрхан сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн 2025 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн санхүүгийн тайлангийн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ.

Цагаанхайрхан сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн нягтлан бодогч нь албаны эрх мэдлээ ашиглаж цалин тооцоолох хүснэгтийн цалингийн зөрүү хэсэгт эрх бүхий албан тушаалтны шийдвэргүйгээр өөртөө 3,000,000 төгрөг, бага ангийн багшид 500,000 төгрөг, орос хэлний багшид 500,000 төгрөг, монгол хэлний багшид 680,000 төгрөг, нийт 4,680,000 төгрөгийн цалин илүү тооцоолон олгосон байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.3 дахь заалтад "Санхүү, төсвийн зохистой удирдлагыг хэрэгжүүлэх", 6 дугаар зүйлийн 6.4.1-д "Төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулна", 16.5.5 дахь заалтад "Батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах", Төрийн албаны тухай хуулийн 39 дүгээр зүйлийн 39.1 дэх хэсэгт "Төрийн албан хаагч хуульд зааснаас гадна дараах үйл ажиллагаа явуулахыг хориглоно", 39.1.2 дахь заалтад "Албаны эрх мэдлээ хэтрүүлэх" Авлигын эсрэг хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.1.3 дахь заалтад "Албан тушаалын эрх мэдлээ урвуулан ашиглах" гэж албан тушаалын эрх мэдлийг албаны эрх ашгийн эсрэг буюу хувийн ашиг сонирхлоо гүйцэлдүүлэх зорилгод ашиглаж хийх ёстой үйлдлийг хийхгүй байх, хийх ёсгүй үйлдэл хийхийг", 7 дугаар зүйлийн 7.1 дэх заалтад "Энэ хуулийн 4.1-д заасан этгээдэд бусад хууль тогтоомжид тусгайлан хориглосноос гадна авлигын дараах зөрчлийг хориглоно", 7.1.3 дахь заалтад "Албан үүргээ гүйцэтгэхдээ хууль бусаар аливаа хувь хүн, хуулийн этгээдэд давуу байдал олгох, олгохоор амлах, бусдын эрхийг хязгаарлах", 7.1.6 дахь заалтад "Албаны эрх мэдэл буюу албан тушаалын байдлаа урвуулах, хэтрүүлэх", Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 4.2.9 дэх заалтад "Энэ хуулийн үйлчлэлд хамаарах хуулийн этгээд, албан тушаалтан үйлдэл, эс үйлдэхүйн улмаас улсад учруулсан хохирол, зөрчлийн хариуцлагаа бүрэн хүлээдэг байх" 12 дугаар зүйлийн 12.1 дэх хэсэгт "Энэ хуулийн 3.1-д заасан этгээдэд дараах зориулалтаар зардал санхүүжүүлэх, зарцуулахыг хориглоно", 12.1.4 дэх заалтад "Хуулиар зөвшөөрөөгүй бусад" гэж заасныг хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.2 дахь хэсэгт "Шалгагдагч этгээд төсөв, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлийн үйл ажиллагаа болон төсвийн орлого бүрдүүлэх, зарцуулах, нийтийн өмч, хөрөнгө олж бэлтгэх, ашиглах, зарцуулах, хадгалах, хамгаалахтай холбоотой хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн бол акт тогтооно", Монгол Улсын Ерөнхий

аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан “Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам”-ын 4.2.3-д “Төлбөрийн акт тогтооход дараах нийтлэг үндэслэлийг харгалзана”, 4.2.3.3 дахь заалтад “Цалин хөлс, шагнал урамшуулал, тэтгэмжийг зөрүүтэй тооцож олгосон” гэж заасныг үндэслэн ТОГТООХ нь:

1. Илүү олгосон цалин 4,680,000 /Дөрвөн сая зургаан зуун наян мянга/ төгрөгийг Цагаанхайрхан сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн нягтлан бодогч Б.Лхамсүрэнээр төлүүлж Мэргэжлийн хяналтын газрын орлогын 100150000982 тоот дансанд төвлөрүүлэх.
2. Актын биелэлтийг 2026 оны 04 дүгээр сарын 30-ны өдрийн дотор Увс аймаг дахь Төрийн аудитын газарт ирүүлэхийг Цагаанхайрхан сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн захирал Д.Цэрэннадмид, нягтлан бодогч Б.Лхамсүрэн нарт хариуцуулав.
3. Төлбөрийн актыг хүлээн зөвшөөрөөгүй тохиолдолд Захиргааны ерөнхий хуулийн 92 дугаар зүйлийн 92.1 дэх хэсэгт заасны дагуу гомдол гаргах эрхтэй.

ТӨЛБӨРИЙН АКТ ТОГТООСОН:

АУДИТОР

АУДИТЫН МЕНЕЖЕР

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Т.АМАРМЭНД

М.БАТ-АМГАЛАН

М.БАТСУУРЬ

УВС АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР АКТ

2026 оны 02 сарын 25 өдөр

Дугаар 01/19/Б.2070412
УБА-2026/174/НА-СТА-ТЦЗ

Улаангом

Нөхөн олгох тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд хийсэн Увс аймгийн Цагаанхайрхан сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн 2025 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн санхүүгийн тайлангийн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ.

Цагаанхайрхан сумын Ерөнхий боловсролын сургууль нь 2025 оны 07 сарын цалинг тооцоолохдоо математикийн багшаас 500,000 мянган төгрөгийг илүү суутгасан байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.3 дахь заалтад “Санхүү, төсвийн зохистой удирдлагыг хэрэгжүүлэх”, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.1-д “Анхан шатны баримт нь нягтлан бодох бүртгэл хөтлөх, санхүүгийн тайлан, мэдээллийг үнэн, зөв гаргах үндэслэл болно”, 13.5-д “Анхан шатны баримтад түүнийг үйлдсэн, зөвшөөрсөн буюу шалгасан ажилтан гарын үсэг зурж, тамга, тэмдэг дарснаар уг баримт хүчин төгөлдөр болно. Цахим хэлбэрээр бүрдүүлсэн анхан шатны баримт нь цахим гарын үсгээр баталгаажсан байна” 13.6-д “Анхан шатны баримтын үнэн зөвийг түүнийг үйлдсэн, зөвшөөрсөн, шалгаж хүлээн авсан ажилтан хариуцна”, 20 дугаар зүйлийн 20.2 дахь хэсэгт “Ерөнхий нягтлан бодогч дараах үүрэг хүлээнэ”, 20.2.5 дахь заалтад “Дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах” гэж заасныг хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.2 дахь хэсэгт “Шалгагдагч этгээд төсөв, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлийн үйл ажиллагаа болон төсвийн орлого бүрдүүлэх, зарцуулах, нийтийн өмч, хөрөнгө олж бэлтгэх, ашиглах, зарцуулах, хадгалах, хамгаалахтай холбоотой хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн бол акт тогтооно”, Монгол Улсын Ерөнхий аудиторовын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан “Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам”-ын 4.2.3-д “Төлбөрийн акт тогтооход дараах нийтлэг үндэслэлийг харгалзана”, 4.2.3.3 дахь заалтад “Цалин хөлс, шагнал урамшуулал, тэтгэмжийг зөрүүтэй тооцож олгосон” гэж заасныг үндэслэн ТОГТООХ нь:

1. Илүү суутгасан цалин 500,000 /таван зуун мянга/ төгрөгийг багш Б.Мөнхцэцэгт нөхөн олгох.
2. Актын биелэлтийг 2026 оны 03 дугаар сарын 30-ны өдрийн дотор Увс аймаг дахь Төрийн аудитын газарт ирүүлэхийг Цагаанхайрхан сумын Ерөнхий боловсролын

сургуулийн захирал Д.Цэрэннадмид, нягтлан бодогч Б.Лхамсүрэн нарт хариуцуулав.

3. Төлбөрийн актыг хүлээн зөвшөөрөөгүй тохиолдолд Захиргааны ерөнхий хуулийн 92 дугаар зүйлийн 92.1 дэх хэсэгт заасны дагуу гомдол гаргах эрхтэй.

ТӨЛБӨРИЙН АКТ ТОГТООСОН:

АУДИТОР

Т.АМАРМЭНД

АУДИТЫН МЕНЕЖЕР

М.БАТ-АМГАЛАН

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

М.БАТСУУРЬ

УВС АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР АКТ

2026 оны 02 сарын 25 өдөр

Дугаар 01/20/АД070413

Улаангом

УВА - 2026 /174/МА-СТА-ТНЗ

Төлбөр барагдуулах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд хийсэн Увс аймгийн Цагаанхайрхан сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн 2025 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн санхүүгийн тайлангийн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ.

Цагаанхайрхан сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн нягтлан бодогч нь албаны эрх мэдлээ ашиглаж 2025 оны 8, 9 дүгээр саруудад өөрөө ээлжийн амралттай байх хугацаанд ажилласнаар 3,905,084 төгрөгийн цалинг давхардуулан авсан байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.3 дахь заалтад "Санхүү, төсвийн зохистой удирдлагыг хэрэгжүүлэх", 6 дугаар зүйлийн 6.4.1-д "Төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулна", 16.5.5 дахь заалтад "Батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах", Төрийн албаны тухай хуулийн 39 дүгээр зүйлийн 39.1 дэх хэсэгт "Төрийн албан хаагч хуульд зааснаас гадна дараах үйл ажиллагаа явуулахыг хориглоно", 39.1.2 дахь заалтад "Албаны эрх мэдлээ хэтрүүлэх", Авлигын эсрэг хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.1.3 дахь заалтад "Албан тушаалын эрх мэдлээ урвуулан ашиглах" гэж албан тушаалын эрх мэдлийг албаны эрх ашгийн эсрэг буюу хувийн ашиг сонирхлоо гүйцэлдүүлэх зорилгод ашиглаж хийх ёстой үйлдлийг хийхгүй байх, хийх ёсгүй үйлдэл хийхийг", 7.1.6 дахь заалтад "Албаны эрх мэдэл буюу албан тушаалын байдлаа урвуулах, хэтрүүлэх", Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 4.2.9 дэх заалтад "Энэ хуулийн үйлчлэлд хамаарах хуулийн этгээд, албан тушаалтан үйлдэл, эс үйлдэхүйн улмаас улсад учруулсан хохирол, зөрчлийн хариуцлагаа бүрэн хүлээдэг байх", 12 дугаар зүйлийн 12.1 дэх хэсэгт "Энэ хуулийн 3.1-д заасан этгээдэд дараах зориулалтаар зардал санхүүжүүлэх, зарцуулахыг хориглоно", 12.1.4 дэх заалтад "Хуулиар зөвшөөрөөгүй бусад", Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.6-д "Анхан шатны баримтын үнэн зөвийг түүнийг үйлдсэн, зөвшөөрсөн, шалгаж хүлээн авсан ажилтан хариуцна.", 20 дугаар зүйлийн 20.2 дахь хэсэгт "Ерөнхий нягтлан бодогч дараах үүрэг хүлээнэ", 20.2.5 дахь заалтад "Дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах" гэж заасныг хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.2 дахь хэсэгт "Шалгагдагч этгээд төсөв, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлийн үйл ажиллагаа болон төсвийн орлого бүрдүүлэх, зарцуулах, нийтийн өмч, хөрөнгө олж бэлтгэх, ашиглах, зарцуулах, хадгалах, хамгаалахтай холбоотой хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн бол акт тогтооно", Монгол Улсын Ерөнхий аудитормын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх,

төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4.2.3-д "Төлбөрийн акт тогтооход дараах нийтлэг үндэслэлийг харгалзана", 4.2.3.3 дахь заалтад "Цалин хөлс, шагнал урамшуулал, тэтгэмжийг зөрүүтэй тооцож олгосон" гэж заасныг үндэслэн ТОГТООХ нь:

1. Дахардуулан олгосон цалин 3,739,325 /гурван сая долоон зуун гучин есөн мянга гурван зуун хорин тав/ төгрөгийг Цагаанхайрхан сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн нягтлан бодогч Б.Лхамсүрэнээр төлүүлж Мэргэжлийн хяналтын газрын орлогын 100150000982 тоот дансанд төвлөрүүлэх.
2. Актын биелэлтийг 2026 оны 06 дугаар сарын 10-ны өдрийн дотор Увс аймаг дахь Төрийн аудитын газарт ирүүлэхийг Цагаанхайрхан сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн захирал Д.Цэрэннадмид, нягтлан бодогч Б.Лхамсүрэн нарт хариуцуулав.
3. Төлбөрийн актыг хүлээн зөвшөөрөөгүй тохиолдолд Захиргааны ерөнхий хуулийн 92 дугаар зүйлийн 92.1 дэх хэсэгт заасны дагуу гомдол гаргах эрхтэй.

ТӨЛБӨРИЙН АКТ ТОГТООСОН:

АУДИТОР

Т.АМАРМЭНД

АУДИТЫН МЕНЕЖЕР

М.БАТ-АМГАЛАН

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

М.БАТСУУРЬ

УВС АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2026 оны 02 сарын 25 өдөр

Дугаар 01/41/18070413
УВА-2026/174/НА-СТА-ТЦБ

Улаангом

Сахилгын хариуцлага тооцуулах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Цагаанхайрхан сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон жилийн эцсийн санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Цагаанхайрхан сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн нягтлан бодогч нь 2024 онд Цагаанхайрхан сумын Соёлын төвд ажиллаагүй багшийн нэр дээр цалин гаргаж авсанд төлбөрийн акт тогтоож байсан, Ерөнхий боловсролын сургуулийн 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон жилийн эцсийн санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар албаны эрх мэдлээ ашиглаж цалин тооцоолох хүснэгтийн цалингийн зөрүү хэсэгт эрх бүхий албан тушаалтны шийдвэргүйгээр өөртөө 3,000.0 мянга, бага ангийн багшид 500.0 мянга, орос хэлний багшид 500.0 мянга, монгол хэлний багшид 680.0 мянга, нийт 4,680.0 мянган төгрөгийн цалинг илүү олгосон, 2025 оны 07 дугаар сарын цалин олгохдоо математикийн багшаас 500.0 мянган төгрөгийг илүү суутгасан, 2025 оны 8, 9 дүгээр саруудад өөрийн ээлжийн амралтын цалин дээр 3,905.1 мянган төгрөгийн цалинг давхардуулан авсан, өмнөх оны аудитаар илэрсэн зөрчлийг давтан гаргаж албан тушаалын бүрэн эрхээ хэтрүүлсэн байна.

Дээрх зөрчил нь Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.3 дахь заалтад "Санхүү, төсвийн зохистой удирдлагыг хэрэгжүүлэх", 6 дугаар зүйлийн 6.4.1-д "Төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулна", 16.5.5 дахь заалтад "Батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах", Төрийн албаны тухай хуулийн 39 дүгээр зүйлийн 39.1 дэх хэсэгт "Төрийн албан хаагч хуульд зааснаас гадна дараах үйл ажиллагаа явуулахыг хориглоно", 39.1.2 дахь заалтад "Албаны эрх мэдлээ хэтрүүлэх" Авлигын эсрэг хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.1.3 дахь заалтад "Албан тушаалын эрх мэдлээ урвуулан ашиглах" гэж албан тушаалын эрх мэдлийг албаны эрх ашгийн эсрэг буюу хувийн ашиг сонирхлоо гүйцэлдүүлэх зорилгод ашиглаж хийх ёстой үйлдлийг хийхгүй байх, хийх ёсгүй үйлдэл хийхийг", 7 дугаар зүйлийн 7.1.6 дахь заалтад "Албаны эрх мэдэл буюу албан тушаалын байдлаа урвуулах, хэтрүүлэх", Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 4.2.9 дэх заалтад "Энэ хуулийн үйлчлэлд хамаарах хуулийн этгээд, албан тушаалтан үйлдэл, эс үйлдэхүйн улмаас улсад учруулсан хохирол, зөрчлийн хариуцлагаа бүрэн хүлээдэг байх" 12 дугаар зүйлийн 12.1 дэх хэсэгт "Энэ хуулийн 3.1-д заасан этгээдэд дараах зориулалтаар зардал санхүүжүүлэх, зарцуулахыг хориглоно", 12.1.4 дэх заалтад "Хуулиар зөвшөөрөөгүй бусад", Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.6-д "Анхан шатны баримтын үнэн зөвийг түүнийг үйлдсэн, зөвшөөрсөн, шалгаж хүлээн авсан ажилтан хариуцна", 13.7-д "Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно", 20 дугаар зүйлийн 20.2 дахь хэсэгт "Ерөнхий нягтлан бодогч дараах үүрэг хүлээнэ", 20.2.5 дахь заалтад "Дансны

өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах” гэж заасныг хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 42.1-т “Энэ хуулийн 16 дугаар зүйлд заасан этгээд, хүчин төгөлдөр болсон албан шаардлага, төлбөрийн актыг хугацаанд нь биелүүлээгүй, аудитын үйл ажиллагаанд саад учруулсан, санхүүгийн тайлангийн аудитаар сөрөг дүгнэлт авсан, хуулиар хориглосон үйл ажиллагаа явуулсан, албан үүргээ биелүүлээгүй, албан тушаалын бүрэн эрхээ хэтрүүлсэн нь аудитаар илэрсэн бол тухайн албан хаагчид сахилгын шийтгэл ногдуулах үндэслэл болно”, 42.3-т “Энэ хуулийн 42.1, 42.2-т заасан үндэслэл бүрдсэн тохиолдолд төрийн аудитын байгууллага тухайн албан хаагчид холбогдох сахилгын шийтгэл ногдуулах, албан тушаалаас чөлөөлөх талаар эрх бүхий албан тушаалтанд албан шаардлага өгөх ба эрх бүхий албан тушаалтан ямар шийдвэр гаргасан талаараа албан шаардлагад заасан хугацаанд Төрийн аудитын байгууллагад хариу мэдэгдэнэ” гэсэн заалтыг үндэслэн **ШААРДАХ** нь:

1. Цагаанхайрхан сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн нягтлан бодогч Б.Лхамсүрэнд хуульд заасны дагуу сахилгын шийтгэл оногдуулж, биелэлтийг 2026 оны 04 дүгээр сарын 05-ны өдрийн дотор Увс аймаг дахь Төрийн аудитын газарт ирүүлэхийг Цагаанхайрхан сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн захирал Д.Цэрэннадмидад даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

АУДИТОР

АУДИТЫН МЕНЕЖЕР

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Т.АМАРМЭНД

М.БАТ-АМГАЛАН

М.БАТСУУРЬ